Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 7/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen perintäkirjeiden ja maksumuistutusten lähettämisestä ensisijaisesti sähköisesti

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Janne Heikkinen / kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 7/2025 vp:

> Onko mahdollista muuttaa saatavien perinnästä annettua lakia siten, että maksumuistutukset ja perintäkirjeet toimitettaisiin jatkossa ensisijaisesti sähköisesti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perintäkirjeiden sähköinen toimittaminen tuo kustannussäästöjä sekä velkojille että velallisille. Se on usein myös omiaan edesauttamaan sitä, että perintäkirje tavoittaa vastaanottajan nopeammin ja ilman kirjepostin kulkuun liittyviä mahdollisia häiriötilanteita, mikä voi lyhentää maksuviiveitä ja parantaa perintäprosessin tehokkuutta.

Saatavien perinnästä annettu laki (513/1999, jäljempänä perintälaki) muuttui 1.5.2022. Voimassa olevassa laissa säädetään aiempaa yksityiskohtaisemmin muun muassa perintäkirjeiden sähköisestä toimittamisesta velalliselle. Uudistuksen tavoitteena oli laajentaa muun pysyvän tavan eli sähköisten toimittamistapojen, kuten pankin e-laskutuksen, sähköisen postilaatikon, sähköpostin ja verkkolaskun, käyttöä niin kuluttaja- kuin yrityssaatavien perinnässä. Samalla haluttiin kuitenkin varmistaa, että sähköisesti toimitettu perintäkirje myös tosiasiassa saapuu velallisen saataville.

Uudistus koskee kuluttajasaatavien osalta maksuvaatimusten sähköistä toimittamista. Maksuvaatimuksen perillemeno kuluttajalle on erityisen tärkeää, koska perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei perintälain 6 §:n mukaan saa pääsääntöisesti aloittaa kuluttajasaatavan oikeudellista perintää ennen kuin maksuvaatimus on annettu tai lähetetty velalliselle. Koska maksuvaatimuksen perillemeno on kuluttajien oikeusturvan kannalta keskeinen kysymys, kirjeposti säilyi pääsääntöisenä toimittamistapavaihtoehtona perintälaissa. Uudistuksen myötä maksuvaatimus voidaan kuitenkin toimittaa kuluttajalle sähköisesti aiempaa useammin ja laajemmin, kunhan perintälaissa asetetut vaatimukset täyttyvät (ks. perintälain 5 §). Yrityssaatavien sähköisessä perinnässä ei havaittu vastaavia oikeusturvahuolia kuin kuluttajasaatavien perinnässä, minkä vuoksi sähköisen perinnän käyttömahdollisuuksia laajennettiin niiden osalta enemmän.

Hallituksen esityksessä (HE 241/2021 vp, s. 66) todetaan, että on tärkeää seurata, lisääntyykö uudistuksen myötä sähköisten toimittamistapojen käyttö perintäkirjeiden toimittamistapana ja havaitaanko sähköisten perintäkirjeiden perillemenoon liittyen ongelmia. Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki 22.12.2023 selvityksen perintäkirjeiden sähköisistä toimittamistavoista kuluttaja- ja yrityssaatavien perinnässä. Selvityksessä kartoitettiin, miten perintärekisteriin merkityt perintäyhtiöt ovat käyttäneet sähköisiä toimittamistapoja perinnässä perintälain uudistamisen jälkeen. Kyselyyn vastanneista perintäyhtiöistä noin kolmannes ilmoitti käyttävänsä sähköisiä toimittamistapoja kuluttaja- ja yritysperinnässä. Selvityksessä havaittiin myös, että sähköisten perintäkirjeiden käyttö oli yleisempää yritys- kuin kuluttajasaatavissa. Yrityssaatavien perinnässä noin puolet perintäyhtiöistä ilmoitti toimittavansa yli puolet perintäkirjeistään sähköisiä toimittamistapoja käyttäen, kun taas kuluttajasaatavissa vastaava osuus oli noin neljännes perintäyhtiöistä. Useat perintäyhtiöt pitivät sähköisiä toimittamistapoja koskevaa sääntelyä monimutkaisena ja esittivät kehittämiskohteita. Toisaalta vastauksista ilmeni, että sähköiset perintäkirjeet tavoittivat velalliset pääosin hyvin ja että reklamaatioita sähköisten perintäkirjeiden perillemenosta tuli vain hyvin vähän. (ESAVI/25623/2023)

Vaikka perintälain uudistuksen (299/2022) myötä voimaan tulleista säännöksistä ja niiden toimivuudesta on saatu jo ensikokemuksia, kokonaisuutena arvioiden uudet säännökset ovat olleet voimassa verrattain lyhyen aikaa. Uudistuksen vaikutuksista sähköisiin toimittamistapoihin saadaan luotettavampaa ja kattavampaa tietoa vasta, kun säännökset ovat olleet voimassa riittävän pitkään. Sääntelyn muutostarpeiden arviointi edellyttää paitsi riittävää kokemuspohjaa myös sitä, että perintäyhtiöillä ja velkojilla on ollut tosiasiallinen mahdollisuus ja riittävän pitkä aika sopeutua uuteen sääntelyyn ja hyödyntää sen tarjoamia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Liian nopea sääntelyn muuttaminen – ennen kuin sen vaikutuksista on saatu riittävästi kokemusta ja näyttöä – voi myös aiheuttaa tarpeettomia hallinnollisia kustannuksia.

Valtioneuvostossa vireillä oleva Digi ensin -hanke, jossa on omaksuttu lähtökohdaksi viranomaispostin toimittaminen digitaalisesti, saattaa myös mahdollistaa ja vauhdittaa viranomaisten siirtymistä sähköiseen perintään (https://vm.fi/hanke?tunnus=VM006:00/2024).

Helsingissä 28.2.2025

Oikeusministeri Leena Meri

VN/4550/2025-OM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Meri Leena 913084540

2025-02-28